

Guía Docente

Datos Identificativos					2016/17
Asignatura (*)	Proxeccións de poboación		Código	615G01411	
Titulación	Grao en Socioloxía				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Socioloxía e Ciencia Política da Administración				
Coordinación	Lopez de Lera, Diego Constantino	Correo electrónico	d.lopezd@udc.es		
Profesorado	Lopez de Lera, Diego Constantino	Correo electrónico	d.lopezd@udc.es		
Web					
Descrición xeral	<p>As proxeccións demográficas supoñen un dos poucos "laboratorios" que se poden usar dentro das ciencias sociais. A través desta materia o alumno aprenderá a realizar proxeccións de poboación empregando o denominado "método das compoñentes", que consiste en proxectar por separado cada unha das variables que inciden no crecemento da poboación e a continuación aplicar os resultados desas proxeccións a unha poboación inicial, para observar cales poderían ser a evolución futura do seu volume e composición por sexo e idade.</p> <p>O obxectivo da materia é lograr que os estudantes aprendan a facer análises proxectivas, mediante o establecemento de hipóteses razoadas sobre a evolución da natalidade, a mortalidade e as migracións. Os resultados permitirán aos alumnos avaliar o alcance de cambios no comportamento demográfico da poboación así como os efectos de medidas de políticas sociais vinculadas a estes cambios.</p>				

Competencias do título

Código	Competencias do título
A4	Relaciones entre la población, los recursos y medio ambiente en su movimiento y estructura; y el estudio de las técnicas y métodos del análisis demográfico.
A8	Análisis de las transformaciones y evolución de las sociedades contemporáneas.
A14	Capacidades en elaborar, utilizar, e interpretar indicadores sociais e instrumentos de medición social.
A17	Conocimientos y habilidades en la búsqueda de información secundaria en las diferentes fuentes (instituciones oficiales, bibliotecas, internet, etc.).
A32	Capacidades en contribuir al diseño de políticas públicas orientadas a abordar problemas sociales.
B1	Capacidad de organización y planificación.
B2	Toma de decisiones.
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B5	Capacidad de gestión de la información.
B6	Comunicación oral y escrita en la lengua nativa.
B7	Conocimientos de informática relativos al ámbito de estudio.
B13	Razonamiento crítico.
B25	Capacidades para relacionar los conocimientos de la sociología y de otras disciplinas afines.
B27	Capacidades en reconocer la complejidad de los fenómenos sociales.
C3	Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Adquirir os coñecementos sobre a metodoloxía de análise proxectiva da poboación.	A4	B1 B2 B3 B5 B7	C3 C6
Realizar análises proxectivas da poboación mediante o "método das compoñentes".	A8 A14 A17	B1 B3 B5 B7	C3
Avaliar os efectos sobre a estrutura da poboación que ten os cambios na tendencia das variables.	A8 A14 A17	B2 B3 B5 B7 B13 B25 B27	C6
Propoñer medidas de política pública para axudar a mitigar os efectos do envellecemento	A8 A32	B2 B3 B6 B25 B27	C6

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: INTRODUCCION	O crecemento demográfico no mundo. Cambios contemporáneos na relación entre recursos, medio ambiente e poboación. As perspectivas futuras de cambios nas poboacións en diferentes rexións mundiais.
TEMA 2: POBOACION DE PARTIDA	Avaliación da base de datos estatísticos. Establecemento dunha poboación de inicio "Apomazado" por sexo e idade.
TEMA 3: PROXECCIÓN DE MORTALIDADE	Análise do pasado recente do risco de mortalidade. Establecemento do nivel inicial de esperanza de vida por sexo. Proposta de hipótese sobre a evolución futura da esperanza de vida para ambos os sexos e á tendencia do diferencial entre os sexos. Estimar a estrutura das taxas por idade para cada nive.
TEMA 4: PROXECCIÓN DE FECUNDIDADE	Análise das recentes taxas de fecundidade por idade pasado. Establecemento do nivel inicial de fertilidade actual. Proposta de hipótese sobre a evolución futura do nivel de fertilidade. Propostas hipóteses sobre os cambios na estrutura de poboación da fecundidade.
TEMA 5: PROXECCIÓN DE MIGRACIÓNS	Análise do pasado recente, os movementos migratorios que afectan o tamaño da poboación do estudo. Establecer o nivel de migración neta de inicio e estrutura de poboación e sexo. Proposta de hipótese sobre a evolución futura da migración neta. Proposta para a distribución por sexo e idade do saldo migratorio. Estímase migración anual neta media por cada salto da proxección.
TEMA 6: MATRIZ DE CALCULO	Funcionamiento de la matriz de cálculo. Pasos del cálculo de las poblaciones en "t+n". Introducción de la población inicial y de los resultados de las proyecciones previas de los indicadores de las variables demográficas en un fichero informático con la Matriz de cálculo de la proyección de la población. Obtención de las poblaciones proyectadas

TEMA 7: ANÁLISE DE RESULTADOS	<p>Elaboración de táboas e gráficos de series temporais que resuman os resultados.</p> <p>Elaboración de gráficos de pirámides de poboación.</p> <p>Avaliación do crecemento do volume e dos cambios na estrutura da poboación.</p> <p>Conclusións sobre a situación proxectada no primeiro escenario e dos efectos que causaría seguir a súa tendencia.</p>
TEMA 8: PROPOSTA DUN SEGUNDO ESCENARIO	<p>Proposta de políticas que incidan nas tendencias das variables.</p> <p>Proposta de valores esperados nos indicadores afectados polas políticas propostas.</p> <p>Proxección da segunda fase e análise dos resultados.</p> <p>Valoración dos cambios con respecto ao primeiro escenario.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A4 A8 A32 B7 B13 B25 B27 C3 C6	12	0	12
Lecturas	A4 B6 B13 B25 B27	2	10	12
Prácticas a través de TIC	A4 A14 A17 B1 B2 B5 B7 C3	28	34.5	62.5
Portafolios do alumno	A4 A8 A32 B3 B6 B13 B25 B27 C6	0	20	20
Proba obxectiva	A4 B3 B6 B27 C6	2	0	2
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Sesións nas que o profesor aborda os diferentes contidos do temario, explicando a materia básica esencial para o desenvolvemento da materia.
Lecturas	Bibliografía básica recomendada. Lecturas específicas de cada tema subidas á plataforma moodle. Presentación e defensa, en clase, dunha das lecturas.
Prácticas a través de TIC	Introdución e probas de aplicacións de software é específico para a proxección demográfica. Obtención dos datos válidos para a poboación de estudo asignada. Comprensión e automatización dos ficheiros de cálculo entregados polo profesor. Proposta de valores futuros a alcanzar en cada variable. Proxección dos indicadores de cada variable demográfica. Elaboración de táboas e gráficos que sinteticen os resultados obtidos
Portafolios do alumno	Conxunto dos resultados obtidos en cada práctica, referidos á poboación de estudo asignada a cada alumno. Elaboración de táboas sínteses e de gráficos de evolución. Elaboración de pirámides de poboación. Análise dos resultados. Conclusións da inercia demográfica e proposta dun segundo escenario. Proposta de políticas sociais.
Proba obxectiva	Convocatorias oficiais e alumnos a tempo parcial. Neste exame deben presentarse os alumnos que non asisten a clase e non avaliados a través da súa portafolio.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Portafolios do alumno Prácticas a través de TIC	<p>Durante as prácticas cada alumno realizará a proxección dunha poboación distinta, polo que o seguimento e asesoramento será de forma individualizada.</p> <p>A atención personalizada centrarase nas titorías, previa solicitude de cita por email, para solucionar dúbidas e/ou problemas que xurdan durante a realización das prácticas de laboratorio, ou da interpretación e/ou valoración dos resultados.</p> <p>Os alumnos con dedicación a tempo parcial deberán poñerse en contacto co profesor para acordar as sesións de titorías necesarias para realizar os traballos da materia.</p>
---	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Lecturas	A4 B6 B13 B25 B27	Aproveitamento das lecturas realizadas nos comentarios incorporados ao portafolio. Presentación en clase dunha das lecturas (de carácter voluntario).	4
Proba obxectiva	A4 B3 B6 B27 C6	Exame correspondente ás convocatorias oficiais coa totalidade do temario. A este exame SÓ deberanse presentar os alumnos non asistentes a clase e non avaliados a través da súa portafolio	50
Portafolios do alumno	A4 A8 A32 B3 B6 B13 B25 B27 C6	Resultados dos exercicios practicados no laboratorio de informática cos datos da poboación de estudo asignada a cada alumno. Análise dos resultados. Elaboración de táboas sínteses e de gráficos de evolución. Elaboración de pirámides de poboación. Valoración da inercia demográfica da poboación de estudo e proposta de políticas sociais que incidan nos indicadores demográficos. Informe final. Resultados do 2º escenario. Avaliación e valoración dos cambios con respecto ao 1er escenario.	40
Prácticas a través de TIC	A4 A14 A17 B1 B2 B5 B7 C3	Capacidade para localizar, acceder e explotar os datos estatísticos de base. Funcionamento da automatización dos ficheiros entregados polo profesor. Eficacia no tratamento dos resultados. Claridade na creación e aproveitamento de táboas e gráficos de sínteses.	6

Observacións avaliación

Hai dous sistemas de avaliación.

ALUMNOS PRESENCIAIS: Os alumnos que sigan o curso de maneira presencial serán avaliados de maneira continua pola realización das prácticas e a entrega de informes. As lecturas, as prácticas e o portafolio representarán o 100% da súa nota.

NON ASISTENTES: Os alumnos que non asistan a clase serán avaliados mediante un exame (proba obxectiva) na data indicada pola convocatoria oficial correspondente.

Os alumnos con dedicación a tempo parcial deberán poñerse en contacto co profesor para acordar as sesións de titorías necesarias para realizar os traballos da materia.

Fontes de información

<p>Bibliografía básica</p>	<p>- (). .</p> <p>BÁSICA.- Cabré Pla, Anna. 2007. ¿Cuatro aproximaciones explicativas a las tendencias de nupcialidad y fecundidad?, en; CABRÉ, Anna (dir.) La constitución familiar en España. Bilbao: Fundación BBVA, pp. 17-40- Izquierdo Escribano, A. (ed.), 2006. Demografía de los extranjeros: incidencia en el crecimiento de la población. Bilbao: Fundación BBVA.- Leal Maldonado, J.L. (Coord). 2004. Informe sobre la situación demográfica en España. Madrid. Ed. Fundación Fernando Abril Martorell.- Leal Maldonado, J.L. y Fernández Cordón, J.A. (Coord). 2006. Análisis territorial de la demografía española. Madrid: Fundación Fernando Abril Martorell.- Navarro, Vicenc (Coordinador). 2004. El Estado de Bienestar en España. Madrid. Ed. Tecnos.- Preston, S.H. 2000. Demography. Measuring and Modeling Population Processes. Oxford: Blackwell.- Vallin, J. 1995. La población mundial. Madrid: Alianza.. Vinuesa, J.; Zamora, F.; Génova, R.; Serrano, P.; y Recaño, J. 1994. Demografía. Análisis y Proyecciones. Madrid, Ed. Síntesis.- Vinuesa, Julio y Puga, Dolores (ed.). 2007. Técnicas y ejercicios de Demografía. Madrid. Ed. Instituto Nacional de Estadística. . VV.AA. 2001. Las claves demográficas del futuro de España. Madrid. Ed. Fundación Cánovas del Castillo. Colección VENTIUNO. . VV.AA. 2005. Revista ¿Papeles de Economía Española. Nº 104. Transformación demográfica raíces y consecuencias.. VV.AA. 2011. El futuro de la Población. Revista de Información Estadística y Cartográfica de Andalucía. Nº 1. Sevilla. Ed. Junta de Andalucía.. VV.AA. 2012. El reto demográfico de Galicia. Santiago de Compostela. Ed. Xunta de Galicia.COMPLEMENTARIA.- Barbi, B.; Bertino, S.e Sonnino, E. (eds). 2004. Inverse projection techniques: old and new approaches. Berlín: Springer.. Castells, Manuel. 1997. La era de la información: economía, sociedad y cultura. Madrid. Alianza,- Craig, D. H. (1995): Demographic projection techniques for regions and smaller areas: a primer. Vancouver: UBC Press.- Imhoff, E. van. 1995. Household Demography and Household Modeling. New Cork. Plenum Press.- Livi Bacci, M. (1990): Historia mínima de la población mundial. Barcelona: Ariel.- Nadal, J. 1991, La población española, siglos XVI a XX. Barcelona: Ariel (4ª ed.).- Pressat, Roland. 1993, El análisis demográfico. Madrid: Fondo de Cultura Económica (2ª ed.). Puyol, R (editor). 1997. Dinámica de la población en España. Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX. Madrid. Ed. Síntesis.- Rogers, A. (1985): Regional population projection models. Beverly Hills: Sage.- Shyrock, H.; Siegel, J.S. et alia (1976): The Methods and Materials of Demography. San Diego: Academic Press.- Zamora López, Francisco. 1990. Perspectivas, previsiones o proyecciones y no predicciones. Madrid. Ed. Instituto de Demografía-CSIC. Serie Artículos y Ponencias Nº 6. - Willekens, Frank J. 1990. "El componente de migración en los modelos multirregionales</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Teoría e historia da poboación/615G01107

Análise demográfica/615G01301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Globalización, medio ambiente e poboación/615G01409

Socioloxía das migracións/615G01410

/

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías